

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри слов'янської філології
та загального мовознавства

 С.Д. Абрамович
“ 29 ” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*
за освітньо-професійною програмою *Англійська мова і зарубіжна література; Німецька мова і зарубіжна література; Польська мова і зарубіжна література/*

спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (англійська); 014 Середня освіта (Мова і література (німецька); 014 Середня освіта (Мова і література (польська).*

з додатковою предметною спеціальністю *Мова і література (німецька / польська; Мова і література (англійська/польська); Мова і література (англійська /німецька)*

галузі знань *01 Освіта; 03 Гуманітарні науки*

мова навчання *українська*

2019-2020 навчальний рік

Розробники програми: *Н.І. Дворницька, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри слов'янської філології та загального мовознавства*

Ухвалено на засіданні кафедри слов'янської філології та загального
мовознавства

Протокол № 8 від 29 серпня 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник
групи забезпечення освітньої програми

підпис

ініціали та прізвище

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» є: виробити в учнів базові поняття про структуру філологічної науки, про мовну знакову систему, особливості її функціонування, класифікацію мов в аспекті походження, генетики, структури; ознайомити студентів з основними підсистемними процесами, поняттями та термінами лінгвістики, як загальними, так і специфічними для окремих мов; ознайомити з основними аспектами та методикою лінгвістичного аналізу мовних явищ та процесів, що їх зумовлюють.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2	
Семестр вивчення	3	
Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальний обсяг годин	120	
Кількість годин навчальних занять	40	
Лекційні заняття	16	
Практичні заняття	14	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	10	
Самостійна та індивідуальна робота	80	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

3. Статус дисципліни *вибіркова – вільного вибору студента*

4. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни "Вступ до мовознавства" студентами -першокурсниками є здобуті в середній школі результати навчання, зокрема з дисциплін: "Українська мова", "Англійська мова", "Зарубіжна література".

5. Програмні компетентності навчання

Студенти, що закінчили вивчення курсу «Вступ до мовознавства», повинні мати наступні **компетентності**:

- володіти інформацією, що стосується структури науки про мову та її теоретичні засади;

- мати базові уявлення про мову як особливу знакову систему, основні рівні мовної системи (фонетичний, морфемно-словотворчий, лексичний, граматичний); природу, функції, історичні аспекти мови; володіти інформацією про аспекти класифікації мов ;

- мати навички вільного володіння спеціальною термінологією в необхідному для розв'язання професійних завдань обсязі;

- розуміти значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища та процеси, що їх зумовлюють.

6. Очікуваними результатами навчання з дисципліни «Вступ до мовознавства» є:

на фоні ознайомлення з основними базовими поняттями про мову як знакову систему, її структуру, основні рівні, процеси та явища, різноаспектну класифікацію мов світу оволодіння навичками лінгвістичного аналізу (фонетичного, лексичного, словотворчого, морфологічного, синтаксичного), зокрема в компаративному аспекті та здатність вільного користування поняттєво-термінологічним апаратом.

7. Засоби діагностики результатів навчання

Методами контролю є усне та письмове опитування, тестування, проведення контрольних та самостійних робіт, різноманітні лабораторні роботи та колоквиуми.

**Програма навчальної дисципліни
Денна форма навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. "Наука про мову. Базові теоретичні основи. Понятійно-термінологічна система".						
Тема 1. Структура науки про мову, теоретичні основи. Основні концепції походження, дослідження, вивчення мови.	4	2	2			
Тема 2. Поняття про різноаспектну класифікацію мов. Структуралізм. Основні риси та поняття структуралізму.	4	4	2	2		
Тема 3. Мова як знакова система. Природа та функції мови. Рівні мови; основні одиниці мови, їх репрезентанти. Основні процеси та явища на фонетичному, морфемно-словотворчому, лексичному, граматичному рівнях мови. Основні одиниці мови, їх репрезентанти. Поняття парадигматичних та синтагматичних відношень в мові. Основи лінгвістичного аналізу. Понятійно-термінологічна система.	10	6	6	4		
Тема 4. Історія мови. Поняття історичних законів та явищ. Мовні групи та сім'ї Аналіз мовних одиниць та мовних явищ в синхронному та діахронному аспектах	8	4	4	4		
Разом за змістовим модулем	30	16	14	10		

8. Форми поточного та підсумкового контролю.

Формами поточного та підсумкового контролю є усне та письмове опитування, контрольні роботи; екзамен

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю – екзамен

Поточний і модульний контроль (100 балів) (1 модуль)		екзамен 40	Сума
Змістовий модуль (60 балів)		40	100
Поточний контроль	МКР		
30 балів	30 балів		

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

11. Рекомендована література

Основна:

1. Булаховський Л.А. Нариси з загального мовознавства. К. : Рад. шк., 1959.
2. Вандриес Ж. Мова: Лінгвістичний вступ. К.: Секгиз, 1937.
3. Головин Б.Н. Введение в науку о языке. М.: Высш. школа, 1983.
4. Дорошенко С.І., Дудик П.С. Вступ до мовознавства. К.: Вища школа, 1974.
5. Типологія мов. / Під ред. О. С Мельничука. К.: Наук. думка, 1986.
6. История лингвистических учений: Древний мир. Л.: Наука, 1980.
7. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. К., 1993.
8. Лайонз Дж. Вступ в теоретичну лінгвістику. К.: Вища школа, 1998.
9. Морфологическая типология и проблема классификации языков. М.; Л.: Наука, 1995.
10. Перебийніс В. С. Кількісні та якісні характеристики системи фонем. К.: Наук. думка, 1990.
11. Трубецкой Н.С. Избранные труды по филологии. М.: Прогресс, 1987
12. Ужченко В.Д. Наука про мову. К.: Рад. шк., 1988.

Для практичних занять:

- а. Доленко М.Т. Вступ до мовознавства. К., 1975.

Додаткова

1. Тоцька Н.І. Голосні фонемі української літературної мови. К., 1983.
2. Скрипник Л.Г. Фразеологія української мови. К., 1976.
3. Баранникова Л.И. Основные сведения о языке. М., 1999.
4. Кучеренко І.К. Теоретичні питання граматики української мови. К., 1964.

5. Русанівський В.М. Структура українського дієслова. К., 1971.
 6. Булаховський Л.А. Виникнення і розвиток літературних мов. К., 1995.

12. Рекомендовані джерела інформації

Додаток В

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка	
90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	10	відмінно	зараховано	
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	25	добре		
75-81	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	30			
67-74	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	25			задовільно
60-66	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	10			
35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)		незадовільно		не зараховано

1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)			
------	---	---	--	--	--